मध्यमास्थितःसन्नैवतपितापुरीचतुष्टयोच्छेदोनैवभवितेत्यर्थः ॥ ३४ ॥ अजस्रंसत्येनकर्मणा तथाहि कर्मठाःप्राहुर्नकदाचिदनीदृशंजगदिति ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ एवमुक्तस्त्विति अयंभावः एकसप्तत्या चतुर्युगैःएकोमनुर्नश्यति तस्येदानीमष्टाविंशतितमोयुगपर्यायोनुवर्तते तत्रोक्तरीत्याचतुर्थांशेनऐंद्रीसंयमिन्योरुच्छेदोजातएव वारुण्याअपिक्षयकालःप्रवृत्तःउदीच्यास्तुनप्रवृत्तइत्याशयेनइंद्रउदीचींगतः बलिस्तुभ्रष्टश्रीस्तादृशीमेवदक्षिणांगतःनतुपूर्वांतस्याःभ्रष्टैश्वर्यत्वेपिशत्रुसन्निहितत्वादिति ॥ ३७ ॥ ननुपुराणांतरेचतस्रृणामपिपुरीणांसहैवोच्छेदोदृश्यतेनोक्तक्रमेणेत्याशंक्याह इत्येतदिति अनहंकारइ

यथेष्टंगच्छदैत्येंद्रस्वस्तितेस्तुमहासुर ॥ आदित्योनैवतपिताकदाचिन्मध्यतःस्थितः ॥ ३४ ॥ स्थापितोह्यस्यसमयःपूर्वमेवस्वयंभुवा ॥ अजस्रंपरियात्येषसत्ये नावतपन्प्रजाः ॥ ३५ ॥ अयनंतस्यषण्मासानुत्तरंदक्षिणंतथा ॥ येनसंयातिलोकेषुशीतोष्णेविसृजन्रविः ॥ ३६ ॥ भीष्मउवाच एवमुक्तस्तुदैत्येंद्रोबलिरिं द्रेणभारत ॥ जगामदक्षिणामाशामुदीचींतुपुरंदरः ॥ ३७ ॥ इत्येतद्बलिनागीतमनहंकारसंज्ञितं ॥ वाक्यंश्रुत्वासहस्राक्षःखमेवारुरुहेतदा ॥ ३८ ॥ इतिश्री महाभारतेशांति० मोक्ष० प० श्रीसन्निधानोनामपंचविंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२५ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

भीष्मउवाच अत्रैवोदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ शतक्रतोश्चसंवादंनमुचेश्चयुधिष्ठिर ॥ १ ॥ श्रियाविहीनमासीनमक्षोभ्यमिवसागरं ॥ भवाभवज्ञंभूता नामित्युवाचपुरंदरः ॥ २ ॥ बद्धःपाशैश्च्युतःस्थानाद्द्विषतांवशमागतः ॥ श्रियाविहीनोनमुचेशोचस्याहोनशोचसि ॥ ३ ॥ नमुचिरुवाच अनिवार्येण शोकेनशरीरंचोपतप्यते ॥ अमित्राश्चप्रहृष्यंतिशोकेनास्तिसहायता ॥ ४ ॥ तस्माच्छक्रनशोचामिसर्वंह्येवेदमंतवत् ॥ संतापाद्भ्रश्यतेरूपंसंतापाद्भ्रश्यतेश्रि यः ॥ ५ ॥ संतापाद्भ्रश्यतेचायुर्धर्मश्चैवसुरेश्वर ॥ विनीयखलुतद्दुःखमागतंवैमनस्यजं ॥ ६ ॥ ध्यातव्यंमनसाहृद्यंकल्याणंसंविजानता ॥ यदायदाहिपुरुषःक ल्याणेकुरुतेमनः ॥ तदातस्यप्रसिध्यंतिसर्वार्थानात्रसंशयः ॥ ७ ॥

तिसंज्ञामात्रंवाक्यस्यकिंतुकिंचित्साहंकारमेवेत्यर्थः एवंचात्रत्रयःपक्षाःउपन्यस्ताः निरहंकारस्ययुगपत्सर्वोच्छेदःपुराणांतरसंमतः साहंकारस्येंद्रस्यतुनकदाचित्पुर्युच्छेदोस्ति यथोक्तंवासिष्ठे यत्राहंत्वंजग त्तत्रपूर्वमागत्यतिष्ठति त्रसरेणूदरेपींद्रःपश्यतिस्मजगत्त्रयमिति साहंकारस्यापिविवेकिनोबलेःक्रमिकनाशयुक्तंजगदितिश्रुत्वाउदीचींप्राप्यश्रुतियुक्तिबलेनपर्यालोच्यखंहार्दाकाशंआरुरोह ॥ ३८ ॥ इतिशांति० मो० नै० भा० पंचविंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२५ ॥ ॥ छ ॥ अत्रैवअनहंकारत्वेएव ॥ १ ॥ भवाभवज्ञंउत्पत्तिप्रलयज्ञं ॥ २ ॥ ३ ॥ सहायता शोकस्यदुःखापनोदे हेतुत्वंनास्तीत्यर्थः ॥ ४ ॥ श्रियःसकाशात् ॥ ५ ॥ विनीयनिरस्य ॥ ६ ॥ हृद्यंहृत्स्थंस्वरूपं कल्याणंमोक्षं ॥ ७ ॥

Digitized by Google